

Voortgang project Bokashi d.d. 6-4-2019

In mei 2018 is Struunhoeve begonnen met het project Bokashi (fermenteren bermmaaisel) in vervolg op de ketenanalyse. De doelstelling is om in 5 jaar 5% CO₂ te verminderen van het groen afval in scope 3. Op basis van literatuuronderzoek wordt verwacht 0,15 ton CO₂ per ton groen afval te kunnen reduceren. In dit verslag leest u hoe dit project van Struunhoeve het eerste half jaar vergaan is.

Randvoorwaarden

Om het introduceren van de Bokashi methode tot een succes te maken is het van belang dat voldaan wordt aan de randvoorwaarden:

- beschikbaarheid van geschikte locaties vinden voor opslag;
- voldoende afnemers van het eindproduct;
- CO₂ reductie moet niet ongedaan gemaakt worden door bijkomende (transport) bewerkingen;
- Het gehele proces moet rendabel zijn.

Draagvlak

Gekozen is om in 2018 kleinschalig te beginnen om draagvlak te vergroten zodat geschikte opslaglocaties gevonden kunnen worden. Het is gelukt om bij Firma Piet een Bokashihoop te plaatsen. Dit bevindt zich in de buurt van de werklocatie "bestek Amsterdam Noord" zodat bijkomend transport zoveel mogelijk beperkt wordt.

De firma Piet heeft het product dat is ontstaan over hun land uitgereden. Het is nog te vroeg om resultaten hieruit op te maken.

Een gemeente zoeken die bij wijze van proef een partij wil verwerken in een plantsoen is nog niet gelukt. We hebben wel een medewerker van Gemeente Amsterdam meegenomen naar een open dag over Bokashi om draagvlak te creëren.

We zijn wel via Gemeente Amsterdam in contact gekomen organisatie "Tuin aan zee". Zij hebben een project waarbij ze gebruikte kerstbomen herplant in het zo geheten kerstbomenbos. Wij hebben werkzaamheden voor hun uitgevoerd en 1x 6m³ Bokashi geleverd a € 145,- en vervolgens verwerkt. De resultaten hebben we nog niet.

De kosten die we tot heden hebben gemaakt voor het project Bokashi zijn € 8.818,88.

Hoeveel reductie bereikt?

Uit de kwantitatieve dominatieanalyse blijkt dat er in 2018 minder maaisel naar compostverwerkers is gebracht, als we kijken naar de kosten. Qua uitstoot is het verschil nihil, maar hebben we wel in 2018 het maaibestek Oeverlanden Amsterdamse bos erbij gekregen. Hierdoor hebben we extra maaisel moeten verwerken. Er is wel een kanttekening bij te maken. We hebben ook maaisel kosteloos kunnen wegzetten bij boeren. We hebben 254,4 ton maaisel verwerkt tot Bokashi dit geeft 0,006 ton CO₂ uitstoot. Als we dit hadden laten composteren dan hadden we 0,170 ton CO₂ uitstoot gehad. Dit komt op een besparing van 0,164 ton CO₂. Dit is een besparing van 96%.

Knelpunten

Een van de knelpunten die Struunhoeve ondervindt is dat de leverancier niet meewerkt. Ze beloven langs te komen en monsters te nemen, vervolgens komen ze niet. De kwaliteit is hierdoor nog niet bepaald. Verder heeft het meer tijd nodig om draagvlak te vinden voor locaties en afnemers. Eén locatie is niet voldoende.

2019

In 2019 willen we de knelpunten wegnemen. Wij willen naast “Tuin aan zee” nog een project vinden om Bokashi te verwerken en proberen nog 1 % CO2 te reduceren van het groen afval in scope 3.

Verder proberen we tijdens het project meer kennis op te bouwen.

Een loonwerkersbedrijf geïnteresseerd in Bokashi zal in 2019 een rondleiding krijgen.